

Omfördelning av skolpengen för en mer jämlik utbildning

Enligt den nya skollagen som trädde i kraft 1 juli 2011, ska skolan se till att eleverna har en bra miljö för sin kunskapsutveckling och personliga utveckling. Skolan ska vara likvärdig och sammanhållen det vill säga, den ska främja jämlikheten. Det står uttryckligen att *”En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.”* (1 kap. 4 § skollagen).

Skolan lägger en viktig grundsten för elevernas framtidsmöjligheter. Därför är jämlik utbildning ytterst viktig. Elever ska kunna utbilda sig till det liv de vill ha oavsett bakgrund eller socioekonomiska förutsättningar. Det är väl dokumenterat att segregeringen ökar i samhället. Något som även gäller Lund. Detta är ett växande problem som ställer allt högre krav på skolan. Socioekonomiska skillnader ska inte vara ett hinder för att elever ska uppnå målet med utbildningen. Skolan ställs också inför utmaningen att utbilda elever med olika diagnoser så som ADHD, autismspektrum störningar, dyslexi och andra mindre väldefinierade behov. Inte heller detta ska vara ett hinder för att barnen ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. För att lyckas krävs ofta alternativa angreppssätt och mer resurser. Resursfördelningen till skolorna måste beakta de faktiska, konstaterade dokumenterade pedagogiska behovet hos eleverna för att ge skolorna rimliga förutsättningar att utföra sitt uppdrag, att eleverna ska nå kunskapsmålen.

Grunden läggs i tidiga år, mer fokus på yngre åldrar

Förskolan och lågstadieskolan är avgörande för lärandet och hur elever klarar sig i framtiden. Det är även där barn formar sitt förhållningssätt till skolan. Den inställning elever får till skolan under de första åren följer ofta med upp i åren. En positiv inställning kan ge en skjuts i inläringen medan en negativ kan blockera den samma. Lär de sig tidigt att känna trygghet och att de kan lyckas har en god grund lagts för att de ska kunna tillgodogöra sig utbildningen i högre stadier.

Nationella och internationella forskningsgenomgångar visar att insatser i de tidiga skolåren är av speciell betydelse¹. Det är av vikt att tidigt kunna identifiera och stötta ”svaga” elever och barn från ”riskgrupper”. Det är även i de lägre årskurserna som elever lär sig grunderna för fortsatt inläring så som att läsa, skriva och räkna. Såväl elever som samhället i stort skulle gynnas av att resurserna till skolan fokuseras där de gör mest nytta. Det är ett komplext system att utreda var de gör absolut mest nytta men undersökningar visar att insatser som minskar socioekonomiska skillnader i för- och lågstadieskolan är mer betydelsefulla och effektiva än liknande insatser i högre skolstadier². Det är därför rimligt att mer insatser görs i de tidiga årskurserna.

Ökade förutsättningar för jämlik utbildning

I Lunds kommun får skolorna en skolpeng för att bekosta elevernas utbildning. 10% av skolpengen i Lund är viktad efter de socioekonomiska faktorerna utländsk bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå. Viktningen är ämnad att öka jämlikheten, men då den inte tar i beaktande elevernas faktiska behov i utbildningsmiljön leder skolpengens viktning inte nödvändigtvis till ökad jämlikhet i praktiken. Skolpengen beaktar till exempel inte de ökade resurser som behövs för extra stöd till elever med olika neuropsykiatriska diagnoser eller andra inlärningssvårigheter. Lunds kommun borde ge eleverna i Lund mer jämlika förutsättningar att

tillgodogöra sig utbildningen genom att ge skolorna bättre förutsättningar att möta elevernas behov i lärmiljön. Medarbetarna ute på skolorna är de som vet var behoven finns och det är därför naturligt att de är delaktiga i hur resurserna fördelas.

Fördelning baserat på pedagogisk grund

Lärarna är de som sitter inne på den pedagogiska kompetensen och är den som bäst kan bedöma elevernas behov. En läkare kan ordinera medicin när hen bedömer att patienter är i behov av det. På liknande sätt borde läraren kunna ordinera stödåtgärder när hen bedömer att eleven behöver det. Lärarnas kunskap och insikter borde väga tyngre när få större genomslag i hur resurserna i skolan fördelas.

Det har i juni 2014 beslutats att en översyn av skolpengen ska göras. Vi välkomnar en sådan översyn och menar att en översyn över hela resursfördelningssystemet behöver göras i syfte öka jämlikheten i utbildningen. Samtidigt behöver skolan lugn och arbetsro och rektorerna en ekonomisk översikt så att de kan göra en budget för sin verksamhet. Därför är det viktigt att göra en sådan översyn i nära samarbete med lärarfacken och rektorerna. Resursfördelningen till skolorna behöver baseras på en samsyn och inte utsättas för hastiga ryck. Förändringar bör genomföras stegvis i kontinuerlig diskussion med professionen.

Vi yrkar

- att resursfördelningssystemet för skolorna i Lund ses över med syfte att nå mer jämlik utbildning
- att översynen görs i nära samverkan med rektorer och lärarfacken
- att medlen till elevernas utbildning mer fördelas utifrån elevernas faktiska behov.

Anette Mårtensson (MP), ledamot Kommunfullmäktige

Tillsammans med : Yanira Difonis (MP), ledamot Barn- och skolnämnd Lund öster
Agneta Helmius (MP), ersättare Barn- och skolnämnd Lund stad

Lund 2014-08-20

2 Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? *Skolverket. 2009.*